

0.62_{Mton}

reductie in Utrecht in 2030.

Toelichting oplossing

Veen bestaat voor 50% uit koolstof en vormt daarmee, na de oceaan, de tweede grootste bron van natuurlijke koolstofopslag. Wereldwijd wordt er zelfs ongeveer twee keer zoveel koolstof opgeslagen in veengebieden als in alle bossen bij elkaar. Wanneer veen wordt aangetast kan het gebied veel CO₂-uitstoten en kan de bodem sterk dalen. Drooglegging en bosbranden vormen de grootste bedreiging van veengebieden. De Drawdown oplossing veengebieden zet in op het nathouden en beschermen van veengebieden waarmee de capaciteit om koolstof op te slaan wordt vergroot en ook de biodiversiteit toeneemt. Beheer en bescherming van veengebieden bestaat uit:

- Vernatting waarbij water wordt opgevangen en vastgehouden en dit gebruikt wordt om de bodem opnieuw mee te verzadigen. Hierdoor wordt het proces van oxidatie en CO₂-uitstoot omgebogen.
- Paludicultuur (palus is moeras in het Latijn) betreft het cultiveren van de juiste biomassa die helpt om de bodem te beschermen en te herstellen.

Bescherming van veengebieden met relatief weinig bodemdaling voorkomt uitstoot en herstel van veengebieden vergroot de capaciteit van het gebied de opgeslagen koolstof opgeslagen te laten.

Project Drawdown

Potentie veenweide in Utrecht

Totaal adresseerbare markt

- 42.000 ha veenweide in Utrecht, geen onderscheid tussen natuur- / landbouwgrond.

Plausibel scenario

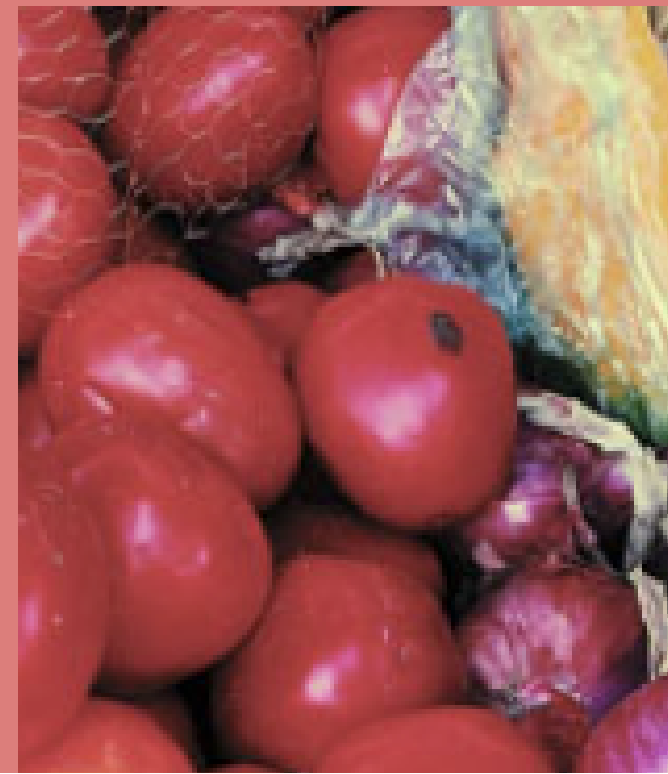
- Reductie 2030: 0,42 Mton
- Vastlegging 2030: 0,012 Mton

Ambitieuus scenario

- Reductie 2030: 0,62 Mton
- Vastlegging 2030: 0,017 Mton

De emissies uit de landbouw & landgebruik bedragen op dit moment 1,13 Mton CO₂-eq en bestaan voornamelijk uit methaan en distikstofoxide (lachgas), gevolgd door CO₂. Methaan is afkomstig van rundvee en melkkoeien in de vorm van mest en fermentatie. Distikstofoxide is o.a. afkomstig van het gebruik van kunstmest en CO₂ van het energiegebruik van de sector. De provincie Utrecht zet in op een veerkrachtige landbouw die naast voedselproductie ook bijdraagt aan het behalen van de milieudoelen en recreatieve waarde als rust, ruimte en beleving voortbrengt. Duurzaamheid, de relatie tussen stad en platteland en economische rendabiliteit vormen daarbij belangrijke randvoorwaarden.

Technische uitgangspunten oplossing

- In de uitwerking van de scenario's is geen onderscheid gemaakt tussen landbouw- of natuurgronden, maar wordt er gerekend met een gemiddelde vastlegging- en reductiepotentieel. Het gegeven vastleggingspotentieel voor bescherming van veenweide met relatief weinig bodemdalinggevoeligheid is 0,51 ton koolstof per hectare per jaar. Het gegeven reductiepotentieel voor voorweiden met zeer hoog risico op bodemdaling is 16,5 ton CO₂-eq per ha per jaar op basis van mondiale Drawdown modellen.

Totaal adresseerbare markt Utrecht

- De totale jaarlijkse CO₂-uitstoot (door oxidatie van veenweidegebieden) in Utrecht wordt geschat op 0,5 Mton (provincie Utrecht).
- Het aantal ha veenweidegebied in provincie Utrecht bedraagt: 42.000 hectare. Dit is 30% van de totale oppervlakte in Provincie Utrecht (Aerts et al., 2019).
- Van de 42.000 ha veenweidegebied is 30.000 ha zeer bodemdaling gevoelig en 12.000 ha relatief minder bodemdaling gevoelig en relatief intact (Uitvoeringsprogramma Bodemdaling Provincie Utrecht 2020-2023) .

Scenario's

- De baseline gaat uit van geen bescherming of herstel van veenweidegebied in de provincie Utrecht.
- Plausibel scenario: beschermen van 57% (6.840 ha) veengebieden met relatief weinig bodemdaling en herstellen van 57% (17.000 ha) veengebieden met relatief veel bodemdaling (adoptiegraad uit Drawdown modellen).
- Ambitieuze scenario: beschermen van 97% (11.640 ha) veenweide met relatief weinig bodemdaling, en herstellen van 76% (22.800 ha) veenweide gebied met relatief veel bodemdaling (adoptiegraad uit Drawdown modellen).

Beleidsdoelen & ambities provincie Utrecht

- De Utrechtse veenweidegebieden omvatten ca. 42.000 hectare, dat is bijna 1/3 van de provincie en ca. 14% van het totale Nederlandse areaal. Daarvan heeft ca. 30.000 een bodemdaling van meer dan 4 mm per jaar. In de Omgevingsvisie van de Provincie Utrecht is het doel om in 2030 de bodemdaling met gemiddeld 50% terug te dringen opgenomen. Er wordt gewerkt aan een expliciete doelstelling voor CO₂-eq reductie.
- In het Klimaatakkoord is voor 2030 een reductie van 1 Mton de CO₂-eq emissie uit de Nederlandse veenweiden opgenomen. 14% Van het Nederlands veen ligt in de provincie Utrecht, wat een regionale vertaling tot een bijdrage van 0,14 Mton reductie geeft van de landelijke doelstelling.

Voorbeelden van bescherming veenweide

In verschillende pilotprojecten zijn lokale agrariërs die zijn verenigd in de Gebiedscoöperatie Groot Wilnis-Vinkeveen bezig met het herstellen en beschermen van het veenweidegebied. Middels de succesvolle aanleg van een veenweide infiltratiesysteem in Peilvak 9 is een groot deel van het gebied vernat, waardoor oxidatie en bodemdaling effectief wordt tegengegaan.

Joost Samson uit Wilnis boert midden in het veen. Hij laat zien hoe door bodemdaling zijn huis steeds hoger is komen te liggen ten opzichte van het land. En hij geeft zijn visie op oplossingen. Middels de door hemzelf ontwikkelde methode van subirrigatie, gaat Joost bodemdaling in Wilnis tegen.

Valuta voor Veen is een regionaal systeem voor CO₂-compensatie door de uitstoot van het veenweidegebied te beperken. Boeren in het veenweidegebied nemen op hun bedrijf maatregelen om hun percelen te vernatten. Daarmee wordt bodemdaling en CO₂-uitstoot voorkomen.

Bronnen

- Arets, E.J.M.M., J.W.H. van der Kolk, G.M. Hengeveld, J.P. Lesschen, H. Kramer, P.J. Kuikman & M.J. Schelhaas (2019). Greenhouse gas reporting for the LULUCF sector in the Netherlands; Methodological background, update 2019. Statutory Research Tasks Unit for Nature & the Environment (WOT Natuur & Milieu), Technical report 146
- Drawdown: Peatland Protection and Rewetting
- Provincie Utrecht: Bodem Geo-Point
- Provincie Utrecht Koersdocument Regionale Veenweiden Strategie Utrechtse Veenweiden
- Provincie Utrecht: Uitvoeringsprogramma bodemdaling 2020-2023
- Provincie Utrecht: Veenweiden in Beweging
- The underappreciated potential of peatlands in global climate change mitigation strategies
- Uitvoeringprogramma Bodemdaling 2020-2023
- WUR Greenhouse gas reporting of the LULUCF sector in the Netherlands